

BANKRABLÁSOK A MINDENNAPOKBAN

Boda Péter, PhD. hallgató¹

A gazdasági válság miatt sokan kerültek nehéz anyagi helyzetbe, s a nélkülözők egy része végső megoldásként az illegális pénzszerzéssel próbálkozik. A rablások száma növekedett a tavalyihoz képest.

A mintakövetés az egyik legfontosabb ok, amiért egyre több a bankrablás. Az Országos Kriminológiai Intézet agressziókutatója szerint a bankrablásokról szóló beszámolók tovább erősítik az elhatározást azokban, akiknek korábban is megfordult a fejükben, hogy így szereznek pénzt. - A másik ok, ami miatt nőhetett a bankrablások száma, az a válság. Nem azért rabolnak többen, mert többen lettek a rászorulóknak, hiszen nem ők szereznek fegyvert és rontanak be a bankokba. De ezzel bárki könnyen megindokolhatja a tettét - elsősorban saját magának. - Néhány emberben a válság miatt kialakulhat egyfajta "mindent lehet" attitűd, s most könnyebb mentséget találni - teszi hozzá.

A rablók másik csoportjába tartozók azért rabolnak, mert ehhez az életformához szoktak, agresszív bűncselekményekből élnek. - Ezek az emberek a jelenben élnek, nem törődnek a következményekkel, nem hosszú távon gondolkodnak. Szerencsésebb lenne, ha a zsákmányolt összegek nagyságát nem hoznák nyilvánosságra, mert ez is növelheti a bankrablási kedvet.

Rendkívüli esemény alatt értjük a bank funkcionális feladatainak ellátását akadályozó vagy megbénító szándékos magatartásának, illetve más események összességét, amelyek magukban hordozzák személyek életének, testi épségének veszélyeztetettségét, súlyos vagyoni kár bekövetkezésének a lehetőségét, vagy ezek tényleges bekövetkezését. [1]

---

¹ ZMNE Katonai Műszaki Doktori Iskola

Ide tartoznak:

- bankrablás (bankrablás túszejtéssel),
- robbantással való fenyegetés (bombariadó),
- bankfiókon belüli rendzavarás,
- robbanás, tűz, közmű súlyos meghibásodása,
- titoksértés (állam-, vagy szolgálati titok, ill. banktitoksértés),
- a bank egyéb érdekeit sértő tevékenység.

Bankrablás (bankrablás túszejtéssel):

A bankrablás egy, vagy több személy által fegyverrel (fegyvernek látszó tárggyal), vagy felfegyverkezve elkövetett pénz-, értékszerzésre irányuló, jogellenes tevékenysége. Túszejtéstről beszélünk, ha a bankrablást végrehajtó elkövető(k) a biztonságosabb menekülés érdekében a bank alkalmazottai, vagy ügyfelei közül valakit túszul ejtenek és akadályoztatásuk esetére a tús életének kioltásával fenyegetnek. [2]

Túszejtés esetén mindig engedelmeskedjünk annak, aki parancsol. Nagyon fontos, hogy fegyelmezetten viselkedjünk. Igyekezzünk úgy helyezkedni, hogy ha a terroristák támadnak, a legkevesebb sérülés érjen bennünket. Amikor pozíciót kell váltani, próbáljunk olyan helyre húzódni, ahol valami mögé gyorsan be lehet bújni nagyobb baj esetén. Ha elrabolnak, elhurcolnak valahonnan, mindig hagyjunk magunk után „véletlen”, kutyaornak való nyomokat: egy elejtett papír zsebkendőt, egy leszakított gombot, ruhadarabot. A túszejtőkről pedig próbáljunk minél több jellegzetességet megjegyezni, ezzel is segíthetjük majd a nyomozást.

Amennyiben az elkövető valamelyik alkalmazottat túszul ejti, tiltakozás nélkül engedelmeskedni kell a támadó utasításainak még akkor is, ha látható erőfölénye alapján képesnek érzi magát az ellenállásra.

Amennyiben az ügyfelet ejtik túszul, az alkalmazottaknak maximális együttműködési készséget kell tanúsítani az értékek átadását illetően.

Fontos! A támadó látószögén kívül eső munkatársak sem kezdeményezhetik az elkövető harcképtelenné tételét, nem kockáztatják a túsz életét (az ügyfelek között segítőtje is lehet a támadónak).

A bankrablás előkészítését jelző veszélyhelyzet felismerése

A bankrablás végrehajtása előtt az elkövető(k) több alkalommal is helyszíni felderítést végez, hogy minél pontosabb információkkal rendelkezzen a tervezett bűncselekmény sikeres megvalósításának esélyeiről. [3]

A megelőzés érdekében ezért nem csak a biztonsági személyzet, hanem a banki alkalmazottak előzetes felkészítése is fontos, hogy kísérjék figyelemmel a bankban gyanúsan, céltalanul, esetleg a banképület közelében tartózkodó személyeket. Gondosan ellenőrizzék a bank területén munkát végző külső vállalkozókat, vagy más szolgáltatási tevékenységet végzőket

A bankrablásra készülő személy érdeklődése kiterjed:

- a biztonsági őrök létszámára,
- a biztonsági őrök fegyverzetére, mozgási körletére, esetleges váltásuk időszakára,
- a biztonsági őr megfigyeli-e az ügyfeleket, az ügyfelek felszerelését, táskáit,
- a banki alkalmazottak és különösen a pénztárosok odafigyelnek-e az ügyfelekre, vagy csak automatikusan végzik feladataikat,
- van-e az épületben, vagy előtte állandó jelleggel őr,
- a rendőrrjárőr megjelenési ciklusai, érkezési-, távozási útvonala,
- a pénzszállítás gyakorisága, időpontja, módszere (gk., táska stb.),
- mikor van a pénzforgalmi csúcsidő,

- mikor van a legkisebb ügyfélforgalom,
- a bank nyitásának-zárásának mechanizmusa,
- hol vannak elhelyezve a biztonságtechnikai eszközök stb. [4]

Konkrét viselkedés jellemzői:

- többszöri megjelenés a bankban várakozó, ügyintézésre váró ügyfél benyomását keltve,
- visszatérően megjelenik és feltűnően, gyakran végez pénzbefizetést, kivételt, melynek során tanulmányozza az alkalmazottak szokásait, viselkedését,
- beszélgetést kezdeményez a banki dolgozókkal, személyes kontaktus kialakítása érdekében
- tudni akarja, hogy milyen módon történhet esetleges nagyobb összeg kifizetése, be kell e jelenteni előzetesen,
- szándékosan csomagot "felejt" az ügyféltérben, amiért később visszatér, ezzel mintegy teszteli a biztonsági szolgálat éberségét,
- szándékosan rendzavarást idéz elő, ellenőrzi a biztonsági szolgálat esetleges intézkedését, kér-e segítséget?
- zárás előtti pillanatokban, amikor már nincs ügyfél, rosszullét színlelése, hogy az alkalmazottak viselkedését felmérje, mennyire figyelnek a biztonsági követelményekre,
- a bank-, illetve a fiókvezetővel szeretne beszélni az üzemi területen belül (felmérve ezzel a bejutás lehetőségét),
- üzletemberként szolgáltatást ajánl fel, kedvező feltételekkel (hogy megismerhesse a banképületet) pl. takarítás, szigetelés, festés-mázolás stb...
- a bank környezetét, forgalmát, láthatóan kívülről figyeli, stb...

Ismételt visszatérés esetén fokozottan figyeljük mozgását, van-e társa az ügyfelek között, távozáskor kívül várja-e másik személy....stb.

Amennyiben a megfigyelt személy viselkedése egyértelműen gyanús, feltűnés nélkül értesíteni kell a rendőrséget.

Ha a megfigyelt személy észleli az alkalmazottak reá irányuló figyelmét és ennek hatására elhagyja a bankot, a rendőrséget utólag kell értesíteni a pontos személyleírás megadásával együtt.

A fent leírtak szerint vagy egyébként gyanúsán viselkedő személyek esetén a bank alkalmazottainak a következőképen kell eljárniuk:

"Bankrablás! " felkiáltás esetén, figyeljük meg szándékának komolyságát, fellépésének vizsgálatával. Amennyiben a rablónak látszó személy a belépéskor nem lőtt le senkit azonnal, akkor a beavatkozást, megfontolás tárgyává kell tenni. Kutatások szerint a fegyvert csak azért viszik magukkal a rablók, hogy nagyobb biztonságban érezzék magukat a számukra ismeretlen és stresszel terhelt helyzetben. Mindössze, énjük megerősítése céljából hadonásznak fegyvernek látszó tárgyakkal. Ráadásul, amennyiben a fegyvernek látszó tárgy nem valódi fegyver, azaz az emberi élet kioltására alkalmatlan, akkor a rablónak tekintett személy nem akar megölni senkit, így az emberi élet védelme nem szenvedett csorbát és bármely ellenlépés jogtalanná válik.

Amennyiben a fegyvernek látszó eszközről nem tudjuk távolról megállapítani, hogy emberélet kioltására alkalmas-e, abban az esetben úgy kell eljárni, hogy a feltételezett elkövető (tulajdonképpen, amíg nem vitte el a pénzt, addig a rablási cselekmény még nem fejeződött be), úgy kell tekinteni, mint egy egyszerű hitelkérelmet.

Az emberi élet védelme érdekében, ne használjunk fegyvert, és ne adjunk le lövéseket, mert még megsérülhet valaki. Szintén e célból, az esetleg a rablóra támadó fegyelmezetlen banki alkalmazottakat, ügyfeleket a támadástól el kell téríteni, mert várhatólag a rablónak látszó személy önvédelemre kényszerül, és

akkor emberéletekben is kár eshet. Ilyen esetben, az ügy egyszerűsítése miatt, a rablónak látszó személyre támadót, akár célzott lövésekkel is harcképtelenné kell tenni.

A rablónak látszó személlyel építsünk ki kontaktust, és a feszült helyzetet oldjuk azzal, hogy a legteljesebb együttműködést mutatjuk. [5]

Javasolt együttműködési cselekmények:

Fegyverünk átadása (ne tárazzunk ki, mert ez félreértésekhez vezethet, hiszen a pánikban levő rabló ezt ellenséges cselekménynek vélheti).

Segítsük a rablónak látszó személy gyors távozását a következő eszközökkel: banki személyzet és az esetleg ott tartózkodó ügyfelek sakkban tartása (ha a rabló figyelme megoszlik, akkor könnyen előfordul, hogy félreértelmez valamit és ez akár lövöldözéshez is vezethet), a pénz összeszedése a kasszákból, nyugta adása a kifizetéshez, ajtónyitás a távozáshoz.

A rendőrség riasztása mindenképpen kerülendő, hiszen a rablónak látszó személy pánikba esve, túsokat szedhet, akik közé szerencsétlen esetben, az örök is bekerülhetnek. Alaposan figyeljük meg a személyt, hogy később pontos személyleírást tudjanak adni róla.

Összegezve a legfontosabbak:

A bankrablás bekövetkezése esetén alapkövetelmény, hogy engedelmeskedni kell az elkövető utasításainak. Arra kell törekedni, hogy az ügyfelek és az alkalmazottak életének, testi épségének közvetlen veszélyeztetésére ne kerüljön sor.

A bankrablás észlelése esetén azonnal működésbe kell hozni a támadásjelző kapcsolókat. Ez minden alkalmazottnak kötelezettsége, hiszen a pénztáros és a támadó látószögében lévő dolgozók ezt nem tehetik meg.

Fontos! Amíg a támadó a bankhelyiségben tartózkodik, csak csendes riasztást végezzünk!

Fegyveres fenyegettség esetén is csak annyi pénzt kell átadni amennyi az elkövető által is látható, csak azokat a pénztárolókat kell kinyitni, amelyeket az elkövető követel, mivel megfigyelései alapján tudja, hogy a jelenlévőknél van a kulcs. Az elkövető által is érzékelhető szándékos időhúzás kockázatát nem szabad vállalni. A jelzett ún."csali pénzt" az elsők között adjuk át a rablónak. [6]

Felhasznált irodalom:

[1] Kelly, Michael J. – Mitchell, Thomas H.: Transnational Terrorism and the Western Elite Press.

[2] Doris A. Graber: Media Power in Politics. Washington, CQ Press, 1984. 283.

[3] James W. Carey: Communication as Culture. London, Routledge, 1989.

[4] A terror percei. Budapest, D&B Group, 2001. 27.

[5]<http://www.standrews.ac.uk/academic/intrel/research/cstpv/pdffiles/The%20Media%20and%20Terrorism.pdf>

[6]http://www.securifocus.hu/portal.php?pagename=hir_obs_reszlet&&i=23166